

Portretten van Sint-Jan

Nr 10

Dokter R. DE PREST

N.O.K. 1928-1964

Red. — Dokter, de klassieke vraag : wanneer bent u in het hospitaal gekomen ; hoelang heeft u daar gewerkt ?

D. D.P. — Ik ben benoemd in het Sint-Janshospitaal als adjunkt en assistent van Dr. Van Caeneghem in 1928. Ik kreeg mijn opleiding bij Prof. Vanden Wildenberg, de sterkste neus-keel-oorarts van België, die bijzonder bekend was voor zijn schildklier-operaties en zijn onderzoeken van slokdarm en longen. Prof. Vanden Wildenberg heeft de endoscopie (het rechtstreeks bezichtigen van slokdarm en longen, door het inbrengen van een buis langs de mond) vanuit Amerika naar hier gebracht.

Ik vernam dat in St.-Jan die plaats in de NOK openverklaard was, alhoewel ik schikte nog een jaar naar Wenen te gaan.

Ik had reeds twee jaar vorming in die specialiteit, wat toen voldoende scheen. Zo ben ik op 12 november 1928 hier afgestapt. De voorgaande avond was ik uit Kopenhagen, waar ik ook stage gelopen had, met de boot toegekomen in Antwerpen.

Red. — Hoe waren de werkvoorwaarden toen ?

Dr. D.P. — Die afdeling had toen geen gebouwen voor zichzelf. Dr. Van Caeneghem werkte in de afdeling Ooghijders bij Dr. Rubbrecht. Ik kreeg plaats in de dienst van Dr. Vandelanotte. Bij zijn afwezigheid kon ik daar de mensen ontvangen. Met mijn operaties in de oogkliniek ging Dr. Rubbrecht niet akkoord, daar die te klein was om er nog meer patiënten in op te nemen. Toen heb ik om een oplossing gevraagd bij Mevrouw Lutgarde. Door haar kon ik opereren in de zaal van Dr. Sebrecchts, Algemene Chirurgie. Mevrouw Lutgarde bestuurde toen volledig het hospitaal. De C.O.O. trok zich praktisch niets van die problemen aan. Ik moest natuurlijk voorrang geven aan de andere chirurgen ; ik mocht alleen opereren na 17 uur. Voor de kinderen-met-amandelen, die nuchter moesten zijn, was dat onbegonnen werk. Toen heb ik een kleine ruimte gevonden in de dienst Kinderziekten, het verbandplaatsje van zaal 5 in de kelder. Dokter Goossens was toen hoofd van de afdeling Kinderziekten. Naast dit zaaltje voor mijn kleine ingrepen was er een privé-kamer. Ik heb meermaals problemen gehad met de patiënten van die kamer want, al-

hoewel de meeste kinderen die ik diende te opereren, braaf en rustig waren vóór we ze in dit zaaltje in slaap brachten, konden sommigen nogal hard huilen bij het binnenkomen, en nadien als ze wakker werden huilden ze evenveel. De reactie van die mensen naast ons was altijd, dat we de kinderen opereerden zonder narcose. Die toestand heeft nogal lang geduurd. De NOK is maar in 1935 geopend. Dan is alles veel verbeterd. Iedere dokter kreeg zijn eigen kabinet.

Het onderzoek van het evenwichtsorgaan deed ikzelf voor Dr. Van Caeneghem. Ondertussen had men mij ook aangeworven voor het Sanatorium van Sijsele, voor de keeltuberculose. Ik had me daarin vervolmaakt in Kopenhagen. Daar hadden ze een methode met Finsen- of stralenterapie. Alle patiënten werden zo in groep behandeld. Daar zag de arts geregeld mensen met longbesmetting die terzelfdertijd, zonder hees te zijn, ook een aantasting van het strottenhoofd vertoonden.

Ik was zeer goed gekend in Kopenhagen, want als er een professor ergens een apart geval had, dan kreeg ik dat altijd in consultatie te zien. Ik mocht ook assisteren bij de belangrijke ingrepen, ondermeer bij Prof. Schmigelof. Hij was een Europese beroemdheid. In Denemarken ondervonden wij hetzelfde voordeel als hier in België, namelijk dat een klein land meer onder invloed van verschillende culturen staat. In hun en ons geval : de Duitse en Engelse invloed samen op gebied van vakliteratuur, congressen e.d.

Hier in de NOK was er een afspraak, dat Dr. Van Caeneghem de congressen in Parijs volgde ; ikzelf ging eventueel naar Wenen. Wenen was toen, op gebied van medische specialisatie, de toonaangevende wereldstad. Ook de ziekenhuizen hadden daar toen reeds die psychische indruk van een hotel, met beplantingen en bloemen, zoals we het hier nu ook in het A.Z. St.-Jan zien.

Bij het begin van mijn praktijk in het hospitaal te Brugge had ik wel wat tijd over en ging dan ook om de week naar het Sana te Sijsele. De longpatiënten van Dr. De Winter ondergingen daar systematisch een keelonderzoek. Regelmatig konden we door dit systeem zeer vroeg een keeltuberculose ontdekken.

Dr. De Winter heeft dan ook verder gezien en Dr. Warmoes aangesteld voor de buiktuberculose. Het aantal vroeg ontdekte gevallen was ongeveer hetzelfde bij Dr. Warmoes als bij mij. Dan is de streptomycine ontdekt en meteen was de tuberculose bijna overwonnen (zodat vele sanatoria hun deuren moesten sluiten bij gebrek aan patiënten).

Ik ben toen ook naar het gesticht voor doofstommen geweest om er de kinderen te testen. Destijds in Wenen had ik gelezen, dat men het gehoor kon testen met fluiten en urbanschitsche-harmonika's. Ik bracht dit materiaal mee en kon op die manier zes oktaven muziek ver uittesten. Toen bestond de audiometer nog niet. Met dit systeem kon ik bij de doven ontdekken of er nog gehoorresten aanwezig waren. Ik kreeg dan van de firma Siemens gratis gehoorapparaten om die onderzoeken mogelijk te maken. Zodoende vonden wij bij ongeveer 80 % van die kinderen nog gehoorresten. Het was toen de directeur zelf, Kan. De Meester, die de fiches invulde, wat bewijst, dat hij daar zeer veel belang in stelde. Vanuit dit onderzoek hebben we dan aan die kinderen, als eersten, gehoorapparaten gegeven met koptelefoon waarvan zij het geluid zelf konden regelen. Daar hebben we zeker een grote stap vooruit gezet in de opvoeding van die 80 % zwaar-doven. Ik heb dan ook in die richting verder gewerkt. Na Dr. Van Caeneghem is Dr. Van de Calseyde gekomen. Hij deed al de bronchoscopies, heeft er ten andere ook een boek over geschreven.

Na de oorlog is dan de periode gekomen van de eerste oor-operaties met microscopie. Vroeger hadden we een bril die 2-maal vergrootte.

Het probleem van onze oor-operaties is volledig veranderd. Voordien hadden we geregeld ongeveer 15 kinderen met mastoïditis of acute oorbesmetting. Met de antibiotica is dit probleem volledig opgelost. Vroeger bleef er na de ingreep een holte over, waar men zo zijn duim kon inleggen en het duurde 7 à 8 weken vooraleer het dicht was. Ook het verband bracht pijn bij. Zelfs de sinussen worden nu nog zelden geopereerd. We zagen ook voor het eerst een beroeps-anesthetist in ons hospitaal benoemd, namelijk Dr. Weyne.

In 1949 heeft de firma Zeiss een microscoop op punt gesteld met vergrotingen van 6x - 12x - 18x - 24x. We konden beginnen aan een „Benediktijnerwerk“ om ieder gehoorbeentje vrij te maken en te bewaren. We plantten meteen ook een stukje huident, van achter op het oor, over in de operatiewonde, dat gedeeltelijk de functie kreeg van een

nieuw trommelvlies. Later werd die huident dan vervangen door een fascia, dit is een bindweefsel dat men van een spier neemt.

Eertijds dachten de mensen dat een loopoor leidde tot doofheid. Ik heb daar echt moeten tegen vechten om aan te tonen dat die operatie terug kon doen horen.

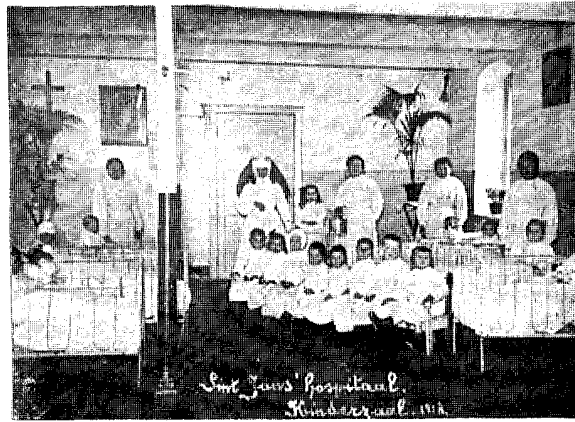
Vanaf 1947 had ik zeer goede statistieken. Er zijn dan geregeld dokters komen kijken uit Duitsland, Nederland, Frankrijk en Zwitserland. Deze operatie nam niet alleen de etterhaard weg, maar herstelde ook de functie van het oor. Dit is wel een beetje mijn pionierswerk geweest. Ik had eens een professor uit Freiburg op bezoek. Hij keek mijn fiches in en merkte toen op dat wij vroeger begonnen waren dan zij in Duitsland. Ik was echter niet de eerste om die operaties te publiceren en eiste dan ook het vaderschap niet op. Persoonlijk vond ik het belangrijk mijn ziekten te kunnen genezen. Mijn eerste voordracht over mijn oor-operaties heb ik gehouden te Brussel. We hadden hier in het St.-Janshospitaal het grootste aantal oor-operaties op Europees vlak. Toen was ik nog alleen hier in onze streek. Later zijn mijn assistenten verspreid o.a. in Eeklo, Roeselare, Oostende, Ieper, St.-Niklaas, Antwerpen, Roeselare, Charleroi, enz.

Ook een doofheid met familiaal karakter, die zich typisch voordoet vanaf de puberteit of ongeveer op 16 jaar, hebben we operatief kunnen oplossen. Die doofheid had voor 2/3 meisjes als patiënt. Het probleem voor de vrouwen was zeer ernstig, want bij ieder moederschap verzwaarde de doofheid. Op zeker ogenblik heb ik een theoloog uit het seminarie, ook een professor kerkelijk recht aangesproken, om die mensen bij die gevallen tot geboortebepijking te laten besluiten. Toen kwam dit nog niet zo ter sprake als nu.

Die methode van opereren was gevonden door een prof van Strasbourg. Hij had vóór 1940 voordrachten gehouden in Amerika; zij hebben die methode perfecter gemaakt. Na de oorlog terug in Strasbourg heb ik kursussen gevolgd bij Prof. Sourdille, samen met een professor uit Chicago, die dan ook reeds gebruik maakte van een operatiemicroscop. Ik was zelfs vertaler tussen de te opereren Elzassers die Duits spraken en de Amerikanen. Die doofheid werd veroorzaakt door het toegroeien van een venstertje, dat loopt van de stijgbeugel naar het binnenoor. Wij maakten een nieuw venstertje. Dit is later vervangen door een nieuw stijgbeugeltje te plaatsen. Dr. Ampe is nadien die operatie gaan leren in Memphis (U.S.A.).

Red. — Dokter, graag vernamen wij iets over uw voorganger, dokter Van Caeneghem.

Dr. D.P. — Dr. Van Caeneghem heeft als specialist de NOK gesticht na '14-'18. Vóór de eerste wereldoorlog werden er wel eens amandelen uitgehaald, of neuspoliepen weggenomen door de alg-

Zaal 5 in de kelder; diens kinderziekten in 1918.

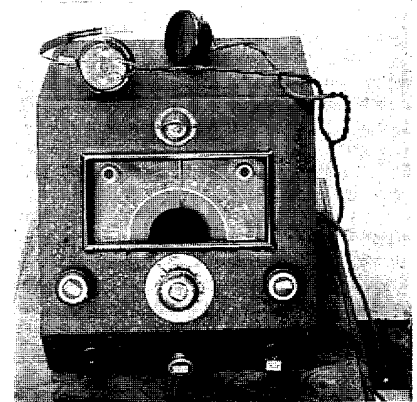
mene heekkundige. Prof. Sebrechts had, toen hij assistent te Leuven was, daar neus-operaties gezien, maar nog geen oor-operaties. De oorspecialiteit was voordien niet uitgebreid en werd meestal behandeld in dezelfde dienst als de oogziekten. Ook onze buurlanden deden die twee specialiteiten samen. Dit werd ten andere tot voor 20 jaar toegelaten voor de kleinere of niet-dichtbevolkte streken, zoals Luxemburg.

Dokter Van Caeneghem was een zeer verstandig mens, zeer begaafd, vriendelijk en kon nooit op iemand kwaad zijn. Bij hem heb ik veel levenservaring opgedaan. Korrekt in alles, werkte hij zijn fiches tot in de pantjes bij. Er werd hem gedurende de oorlog voorgesteld om leeraar te worden aan de universiteit te Gent, maar hij bleef liever te Brugge.

Hij was zeer gewaardeerd op kongressen, hier of in Parijs of Den Haag. Hij heeft echter nooit de nieuwe oor-operaties willen toepassen. Ook mijn eigen leermeester, prof. Vanden Wildenburg, zond vanuit Antwerpen zijn oor-operaties naar mij.

Red. — Heeft u ook te kampen gehad met grote epidemieën of ziekten?

Dr. D.P. — Ja, we kunnen meteen terugkeren naar het begin van mijn loopbaan. Ongeveer in 1935 hadden we hier een kroep-epidemie, d.w.z. een giftige keelontsteking, die zich eventueel vastzet op de hartspieren, wat meteen levensgevaarlijk was, vooral als er niet tijdig serum kon ingespoten worden. De kern van die epidemie situeerde zich te St.-Andries. Het ene kind na het andere werd binnengestuurd door de algemene practici. We hadden geen plaats genoeg in het hospitaal en die kinderen werden dan ook in afzondering thuis verzorgd door de huisarts. Ik werd dan regelmatig geroepen om advies te verstrekken. Dikwijls kon ik niet anders dan aan de ouders melden dat hun kindje zou sterven, daar het hartje reeds was aangetast. We hebben op zeker ogenblik te St.-Andries in een bepaalde school een onderzoek laten doen voor neus en keel, door de provinciale gezondheidsinspectie. Uiteindelijk vonden we de kiemdrager; het was een onderwijzer. Ook de gemeenteraad heeft er zich mee bemoeid.

Audiometer van Velkhem. Audiogenerator tot 10 kHz met verzwakker van 90 dB (decibel) - 220V - 50Hz.

Er was zelfs een meisje dat thuis kwam vertellen, dat ze „kiekendrager” was. Haar moeder kon niets anders antwoorden, dan dat ze bij de haan diende te worden gestoken.

Ik heb dan Dr. Sebrechts gesproken, die toen voorzitter was van de Westvlaamse geneeskundige vereniging. Hij stelde me voor, een voordracht over vaccinatie te geven. Ik bezat de literatuur over dit probleem en heb die dan ook voorgedragen te Roeselare. Dan zijn die vaccinaties veralgemeend geworden en sindsdien bestaat er geen diphterie of kroep meer.

Nog een ziekte die niet meer voorkomt sedert de antibiotica, namelijk de ontwikkeling bij lopend oor en bij sinusitis: mondbesmetting en verstopping van de hersenaders. Die mensen kregen een thrombo-phlebitis en genazen nooit. De antibiotica hebben die ziekten doen vergeten. Als er toch nog verwickelingen voorkomen door sinusitis, zoals ettervorming rond de hersenen, zijn die opgelost door de hersenchirurgen. Dokter Albert Dehaene heeft hier de dienst Hersenchirurgie ingericht.

Als besluit kan ik zeggen dat onze dienst sterke uitbreiding heeft genomen, dankzij de technische verbeteringen van het pre-operatief klinisch onderzoek. De kinderen die vroeger herhaalde oorbismettingen hadden en

koorts maakten, kan men nu door labo-onderzoek van hun otitis genezen. Ze hebben een gebrek aan gamma-globulinen ; het kind heeft geen weerstand , er wordt serum toegediend en de infecties zijn opgelost.

Red. — Dokter, u was er ook rap bij om nieuw technisch materiaal te gebruiken !

Dr. D.P. -- De eerste post voor radio-uitzendingen in België was te Velthem. Die was gefinancierd door het privé-initiatief, o.a. door de Boerenbond. Ik kende daar een ingenieur. Ik heb hem een schema uit Zweedse literatuur -- gesteund door Tuborg -- getoond, om een audiometer te maken. Die man heeft dat voor mij klaargestreeld. Na de oorlog heb ik dan geschreven naar Amerika, want het Amerikaans leger bezorgde ons gratis fotocopies van al de toenmalige medische literatuur. Ik vond daarin publiciteit over een audiometer en heb die dan ook rechtstreeks in de U.S.A. aangekocht.

Red. — Dokter De Prest, ergens heb ik eens gehoord, dat ons Sint-Janshospitaal steeds prima dokters had. U bent er stellig één van, op een vooraanstaande plaats : met uw pionierswerk op gebied van oor-operaties, met uw technische aanpassingen voor de zwaardoeren, met uw totale en zelfvergetende inzet voor uw patiënten.

Deze bijdrage is een kleine DANK !

A.D. Blicke,
Dienst fotografie.

DE PRAALSTOET van de GOUDEN BOOM te BRUGGE

Het schitterendste feest dat ooit te Brugge gehouden werd, was het huwelijk van de Bourgondische hertog Karel de Stoute met de Engelse prinses Margareta van York, in 1468. Voor deze gelegenheid werd door de ridders van het Gulden Vlies een toernooi van de „Gouden Boom” op touw gezet.

Tijdens de zomer 1980 zal dat luisterrijk huwelijksfeest andermaal opgevoerd worden in de weergalozes vijfjaarlijkse Praalstoet van de Gouden Boom, die sinds zijn creatie in 1958, de roem van Brugge als stad van middeleeuwse pracht nog heeft verhoogd.

Deze historische stoet bestaat uit drie delen en toert op suggestieve wijze de geschiedenis van Vlaanderen van de 8ste tot en met de Bourgondische 15e eeuw voor ogen. Circa 2.000 figuranten verlenen hun medewerking, waaronder 6 koren, 11 dansgroepen, 7 muziekkorpsen, meer dan 100 ruiters. In die levendige uitbeelding, die door 90 groepen dansend, zingend en handelend wordt uitgeoefend, komen ook 13 praalwagens, 6 reuzen, 6 legendarische dieren voor. De Praalstoet van de Gouden Boom werd ontworpen door wijlen A. Viaene historicus. Algemene leiding : F. Vromman ; regie : R. Van Duyn ; choreografie : O. Geerolf ; kostuums, viaggien, reuzen, enz. : A. Brys ; realisatie : Stad Brugge met medewerking van het Comité voor Initiatief.

Er zijn twee uitgangen, nl. op zondagen 17 en 24 augustus 1980, telkens te

15.30 u. Per uitgang zijn er 11.000 gereserveerde zitplaatsen beschikbaar. De prijzen der voorbehouden zitplaatsen bedragen 300, 250 en 150 fr. Reductie met 10% voor groepen vanaf 20 kaarten. Kaartenverkoop vanaf heden door overschrijving (prijs + 20 F verzendingskosten) naar prk. 000-0509907-75 „Dienst voor Toerisme, Markt 7, B-8000 Brugge”, of per internationaal postmandaat.

Nadere inlichtingen : Dienst voor Toerisme, Markt 7, B-8000 Brugge, telefoon (050) 33 07 11, telex 81328 Tibrug.

AANDACHT

Op 14 januari laatstleden deed zich rond de tijd van 10 u. volgend feit voor op de stadsbus die langs de Oostendesteenweg naar het A.Z. Sint-Jan reed : door het brusk rijden van de bus kwam een bejaarde passagier ten val waarbij hij verwondingen opliep. De buschauffeur bracht het slachtoffer ter verzorging naar de spoedgevallendienst in het A.Z. Sint-Jan.

Door de dochter van het slachtoffer werd bij de rijkswacht te Brugge klacht ingediend tegen de buschauffeur, daar de busmaatschappij de kosten van de verpleging weigert te betalen. Zij betwist de versie als zou het ongeval te wijten zijn aan het rijgedrag van de chauffeur.

Personen die op voornoemde dag en uur getuige waren van dit ongeval en daarover een verklaring wensen af te leggen bij de rijkswacht kunnen zich richten tot de Personeelsdienst van het A.Z. Sint-Jan.